

Euroopan unionin tulevaisuus

13 Itä-Euroopan maata liittyi Euroopan unioniin vuosina 2004, 2007 ja 2013
Mitä ongelmia itäisen Euroopan maiden jäsenyyteen pelättiin liittyvän?

- Vanhoissa jäsenmaissa pelättiin, että niiden jäsenmaksut nousisivat rajusti köyhien maiden tullessa mukaan.
- Monet pelkäsivät, että uusista jäsenmaista muuttaa työntekijöitä unionin vanhoihin jäsenmaihiin täysin kontrolloimattomasti. Pelot kontrolloimattomasta muutosta ovat osoittautuneet kuitenkin turhiksi, vaikka Itä-Euroopan siirtotyöläiset ovatkin aiheuttaneet levottomuutta esim. Ison-Britannian työmarkkinoilla.
- Toinen pelon aihe on ollut rikollisuuden leviäminen uusista jäsenmaista vanhoihin. Tässä suhteessa pelot ovat osoittautuneet ainakin jossakin määrin aiheelliseksi.
- Monissa itäisen Euroopan maissa on myös korruptiota, joka on koettu ongelmaksi EU:ssa.

Mitkä ovat Euroopan unionin laajenemisen edut ja ongelmat?

Edut	Ongelmat
<ul style="list-style-type: none"> • Unioni saa taloudellista hyötyä. Sisämarkkinat laajenevat ja kulutus kasvaa. • Markkinavoimia on helpompi hillitä, kun maat tekevät yhteistyötä. • Eurooppalaisia arvoja eli demokratiaa ja ihmisoikeuksia saadaan levitettyä uusille alueille. • Samalla levitetään rauhaa. • Koko Euroopan poliittinen vakaus paranee. • Eurooppalaisten mahdollisuudet matkustaa, tehdä työtä ja asua eri puolilla Eurooppaa helpottuvat. • Laajentuminen tuo vakautta myös unionin naapurivaltioihin, kun niiden ei tarvitse olla huolissaan rajanaapurin arvoista ja toimintatavoista. • Samalla elintasokulttuuri lännen ja idän välillä tasoittuu, ja tämä rauhoittaa Eurooppaa. • Laajentumisen myötä on mahdollisuus parantaa ympäristönsuojelua, sillä unionin ympäristölainsäädäntö on pitkälle kehittyntä. • Myös kansainvälisen rikollisuuden vastaisen taistelun kaltoaan tehostuvan, kun viranomaisten yhteistyö lisääntyy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Laajentuminen tulee liian kalliiksi ja se on ollut kenties liian nopeaa. • Uudet jäsenvaltiot ovat nettosaajia ja vanhat jäsenvaltiot joutuvat olemaan nettomaksajia. • Elintasokulttuuri ei häviä, vaan siirtyy esim. unionin ja Ukrainan välille. • Työmarkkinoille tulee suuri määrä halvempia työntekijöitä uusista unionimaista ja myös työpaikkoja siirtyy pois vanhoista teollisuusmaista. • Laajenemisen myötä unioni voi kasvaa liian suureksi, ja se estää tehokkaan päätöksenteon. Hallinto monimutkaisuutuu ja hankaloituu aina, kun mukaan tulee uusia jäseniä ja samalla hallinnon menot kasvavat.

Miten unionin jäsenyysneuvottelut etenevät uuden hakijamaan kanssa? (esimerkkinä Turkin neuvottelut)

1. Hakijamaa jättää anomuksen liittymisestä Euroopan unioniin.

- Turkki jätti anomuksen vuonna 1987.

2. Komissio tutkii, täyttääkö hakijamaa jäsenyysvaatimukset eli ns. Kööpenhaminan kriteerit.

3. Hakijamaan pitää tässä vaiheessa muuttaa politiikkaansa kriteerien mukaiseksi.

- Komissio totesi vuonna 1990, että ei ole hyödyllistä aloittaa neuvotteluja Turkin kanssa, mutta yhteistyötä on syytä jatkaa.
- Talousyhteistyötä Turkin kanssa lisättiin.
- Vuonna 1997 kuusi uutta maata hyväksyttiin jäsenyysneuvotteluihin, Turkkiä ei vielä hyväksytty. EU toteutti tavoiteohjelman Turkin kehityksen vahvistamiseksi.

4. Eurooppa-neuvosto hyväksyy hakijamaan komission suosituksen perusteella.

- Vuonna 1999 Turkki hyväksyttiin viralliseksi hakijamaaksi. Varsinaisia jäsenyysneuvotteluja ei kuitenkaan käynnistetty, koska Turkki ei vielä täyttänyt Kööpenhaminan poliittisia kriteerejä.
- Turkissa käynnistyi demokratian vahvistamiseen tähtäävä kehitysprosessi.
- Eurooppa-neuvosto päätti käynnistää jäsenyysneuvottelut lokakuussa 2005.

5. Varsinaiset jäsenyysneuvottelut käynnistyvät.

- Turkin jäsenyysneuvotteluiden on arvioitu kestävän noin 10–15 vuotta.
- Turkin lainsäädäntöä verrataan unionin lainsäädäntöön. Vertailukokonaisuuksia on yhteensä 35 kappaletta.
- Komissio määrittää arviointiperusteet kokonaisuuksille sekä toimenpide-ehdotukset, miten Turkki muuttaa lainsäädäntöään ja toimintamallejaan.
- Jokaisen kokonaisuuden osalta käydään omat neuvottelut komission ja Turkin välillä, jolloin arvioidaan, miten muutokset ovat toteutuneet. Komissio käy neuvotteluja ministerineuvoston hyväksymän neuvottelukannan mukaisesti.
- Kokonaisuuksien neuvottelutulokset hyväksytään hallitustenvälisissä konferensseissa, joihin osallistuvat kaikki jäsenvaltiot ja Turkki. Päätöksiä pitää olla yksimielisiä. Turkin osalta oli vuonna 2016 avattu vasta viisitoista kokonaisuutta ja vain yksi kokonaisuus oli saatu päätökseen.

6. EU-parlamentti hyväksyy uuden jäsenen.

Voiko Euroopan unioni laajentua loputtomasti?

- Kysymykseen voi vastata helposti: unioni ei voi laajentua yli Euroopan rajojen, koska jäsenien tulee olla eurooppalaisia valtioita.
- Euroopan sisällä periaatteessa kaikki valtiot voivat liittyä unioniin.
- Ongelmallista on se, miten Eurooppa määritellään. Kuinka kauas itään voidaan mennä ja kuuluuko Turkki Eurooppaan?
- Laajentuminen on kiinni poliittisesta tahdosta. Sitä on perusteltu esimerkiksi länsimaisten arvojen leviämisen ja alueen rauhoittamisella.

Mitkä ovat Euroopan unionin pahimmat taloudelliset, yhteiskunnalliset ja poliittiset ongelmat?

Taloudelliset ongelmat:

- finanssikriisiin aiheuttamat taloudelliset vaikeudet, varsinkin Kreikan tilanne
- Euroopan alueen taloudellinen epätasapaino, osa alueista alhaisella kehitystasolla
- globalisaatio vie työpaikkoja pois Euroopasta
- riippuvuus tuontienergiasta, etenkin öljystä

Yhteiskunnalliset ongelmat:

- väestön ikääntyminen, joka lisää menoja ja hidastaa talouskasvua
- laitton siirtolaisuus ja pakolaiskriisi
- äärijärjestöt ja terrorismi
- alueiden eriarvoinen kehittyminen

Poliittiset ongelmat:

- Turkin jäsenyysneuvottelut ja pakolaiskriisi
- kansalaisten luottamuksen palauttaminen ja aktivoiminen unionin toimintaan
- jäsenmaiden ristiriidat, esimerkiksi isojen maiden sisäpiirikokoukset ärsyttävät muita maita
- Ukrainan kriisi ja suhde Venäjään
- pakolaiskriisi (2015–)
- Brexit

Millä perusteella voidaan sanoa, että Eurooppa on laskevan auringon maanosa?

- Euroopan talous ei kasva niin nopeasti kuin muissa maanosissa.
- Euroopan taloudellinen kilpailukyky on heikentynyt.
- Eurooppa on menettänyt taloudellista ja poliittista valtaansa esimerkiksi Aasialle.
- Euroopan väestörakenne vanhenee ja nuorten osuus väestöstä pienenee koko ajan.
- Teknologiassa Yhdysvallat ja Japani ovat edellä Eurooppaa.
- Koko Euroopan unionin tulevaisuus voi olla vaakalaudalla euroaluetta vaivaavan velkakriisin johdosta.

Mitä Euroopassa pitäisi tehdä, jotta siitä ei tulisi laskevan auringon maanosa?

Euroopan unionin pitäisi:

- panostaa kilpailukykyyn ja lisätä tuottavuutta
- parantaa koulutusta
- tukea lapsiperheitä
- lisätä taloudellista tukea tieteele
- luoda uusia taloudellisia rakenteita, jotta yritysten toimintamahdollisuudet kehittyisivät
- valvoa paremmin jäsenmaidensa tekemisiä ja budjetteja.

Maailman väestönkehitys vuoteen 2050

		Eurooppa	Venäjä	USA ja Kanada	Latinalainen Amerikka ja Karibia	Aasia	Afrikka
Asukasluku, miljoonia	2007	591	142	335	569	4010	944
	2050	542	112	438	783	5217	1937
Keskimääräinen ikä	2005	38,9	37,3	36,3	26	27,6	19
	2050	47,3	43,5	41,5	39,9	39,9	27,4
Lapsiluku/nainen	2006	1,5	1,34	2	2,5	2,4	5
Yli 65-vuotiaiden osuus	2007	16	14	12	6	6	3
	2050	28	24	22	19	18	7
Odotettavissa oleva elinikä	2006	76	65,5	78,5	73,3	68	53
	2050	82	72,9	82,7	79,5	77,2	65,4

YH4-kurssin keskeisiä käsitteitä:

aluepolitiikka: sen avulla voimavaroja siirretään unionin vaurailta alueilta köyhille alueille

Amsterdamin sopimus: vuonna 1997 tehty ja vuonna 1999 voimaan tullut sopimus, joka helpotti unionin laajentumista ja täydensi aikaisempia perussopimuksia
asetus: yksi kolmesta keskeisestä EU-laki- eli säädöstyypistä; on kaikilta osiltaan velvoittava säädös, jota sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa; syrjittää sen kanssa ristiriidassa olevan kansallisen lainsäädännön

COREPER: pysyvien edustajien komitea, joka vastaa ministerineuvoston töiden valmistelusta; koostuu jäsenvaltioiden suurlähettiläistä Euroopan unionissa (pysyvät edustajat) ja sitä johtaa neuvoston puheenjohtajana toimiva valtio

demokratiavaje: ajatus siitä, että unionin toimielinten kansanvaltaisuutta pidetään riittämättömänä; käsitys siitä, että EU:n päätöksentekojärjestelmä on liian kaukana tavallisista ihmisistä, jotka eivät ymmärrä sen monimutkaisia rakenteita ja vaikeita säädöstekstejä

direktiivi: yksi kolmesta keskeisestä EU-laki- eli säädöstyypistä; jäsenvaltioille osoitettu lainsäädäntövelvoite muuttaa kansallista lainsäädäntöä niin, että direktiivin asettama tavoite toteutuu; jättää kansallisten viranomaisten päätettäväksi sen, missä muodossa ja millä keinoin tavoite toteutetaan tietyn määräajan kuluessa

EU-kansalaisuus: jokainen Euroopan unionin jäsenvaltion kansalainen on automaattisesti myös EU-kansalainen; tämä antaa oikeuksia esimerkiksi oikeuden äänestää parlamenttivaaleissa ja oikeuden liikkua vapaasti unionin alueella